

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " "
Egy órára 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesór
hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek föl. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Marjai Péter beszéde.

(A képviselőház nov. 7-iki ülésében.)

Marjay Péter: T. ház! (Halljuk! Halljuk!) Elég volt az elkényeztetés politikájából, elég volt abból a politikai magatartásból, a mely nyolcz hónap óta tartó emelygés-, hízélgés-, dicsérgetés-, és magasztalásokból állott, a melynek emelygős voltát meguntá már mindenféle mindenki. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Elég volt a kényeztetés politikájából! Erről tesz tanubizonyságot a tegnapi vita. Kétségkívül azok a férfiak, a kik erről az oldalról a tegnapi tiszta igazságokat, nagy valóságukban szívhez szóló dolgokat és szívet rázó jelenségeket beszédeikben feltárták, azok a férfiak kétségkívül úgy gondolkoztak és arról tettek bizonyoságot, hogy hagyjunk fel már a kényeztetés politikájával. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Nagyon szép és nagyon helyes dolog, örvedetes jelenség, hogy nem holmi apró-cseprő emberek állottak elő ezzel a kérdéssel nekünk, a kik az ő nyomdokukban járunk, azt a tegnap a miniszterelnök által tükörnek nevezett képet, azt minékünk közönséges közkatonáknak kötelességünk tovább forgatni, hogy minden oldalról feltárjuk a közállapotokat és a kormányzatnak minden legkisebb momentumait. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

T. képviselőház! Az indemnitás tárgyalása alkalmával mindég fel szedtem vetni, hogy vajjon bizalmi kérdés-e az, avagy nem. Akár bizalmi kérdés akár nem, a kormányval szemben a bizalmi kérdést minden nap és minden órában minden kérdésnél színvonalon, felszinen kell tartani. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A kormányzat nagyfontosságú munkája folytonos ellenőrzést és a legnagyobb megfigyelést érdemi és ott minden a bizalom szempontjából jön bírálatt alá. (Halljuk! Halljuk!) A mult évi indemnitás tárgyalásánál h teken és hónapokon

keresztül felsoroltuk erről az oldalról azokat az érveket, azokat a megdönthetetlen indokokat, a melyeknek halmazza a mult kormány elnökét eltemette és eltemetve hagyta. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Requiescat in pace!

T. képviselőház! A midőn arról van szó, hogy a kormány hónapokon keresztül (Zajos felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hol az előadó?) Hadd turbékolja ki magát; Különbö addig nem beszélek, a míg a galambok a turbékolást abban nem hagyják a tulsó oldalon.

Elnökök: Csendet kérek!

Marjay Péter: T. képviselőház! A midőn arról van szó, hogy a kormány hónapokon keresztül az álladalom jövedelmeit kézbe szedhesse és azokat elkölthesse, azt hiszem, hogy ilyen alkalommal kiváltképen helye van a bizalmi kérdésnek, mert a ki a pénzemet kéri és azt belátás szerint akarja felhasználni, ahhoz kétségkívül bizalmamnak kell lenni és ha bizalmam nincs, nem bízhatom rá a pénzemet. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És hogy itt a bizalomnak micsoda alapja lehet, hogy a mostani kormány mennyiben érdemi meg azt, hogy a költségvetéssel való élésre felhatalmaztassék, eddigi tényeiből, eddigi cselekedeteinek eredményéből kell megítélni. S t. ház, a mint a mult kormányt szerencsésen sikerült eltemetnünk, elföldelnünk, akkor mi következett? Jött a mostani kormány és ennek elnöke nagy ígéretekkal, hangzatos jelszavakkal, nagy kijelentésekkel foglalta el helyét. A hangzatos jelszavak, a nagy ígérek beteljesedését várta a nagy közvélemény; sarkig kinyitott szemmel figyelte mindenki, hogy mi lesz azokból a valósalgban és mit tett a helyét nagy jelszavakkal elfoglaló kormány? Először is beszédte azokat az adókat, a melyek az ex-lex állapotban fizetlenül maradtak. (Igaz! balfelől) még pedig beszédte kamatostul (Ugy van! a szélsőbaloldalon), mintha azok az adózó polgárok lettek volna okai annak, hogy az ország kormányán

oly emberek állottak, a kik nem tartózkodtak a politikai erkölstelenségnek még oly magas fokától sem, hogy törvényen kívül is kormányozzák az országot (Ugy van! a szélsőbaloldalon) és kitegyék annak a helyzetnek, a mikor megszűnik minden törvényes eljárás, hivatalos hatalom és törvényes jogvédelem. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Csinált továbbá a mostani kormány egynéhány választást és ezek kétségkívül simán folytak le, de ez még nem képez zárlatot arra nézve, hogy az általános választás is ilyen simán fog majd lefolyni. A sajtó a kormányelnök magasztalásában kifogyhatatlan volt; akár jobbra, akár balra lépett, akár jó napot, akár jó estét köszönt valakinek, az mind nagy politikai jelenség volt és ezért mindenféle magasztaltak. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Egy másik a jelenlegi kormány idejében történt nagy esemény, hogy elvitték helyéről a Hentzi szobrot; elvitték úgy, hogy a kormányelnök szemet hunyt és nem látott az elvitel módjában semmi sérelmet, még akkor sem, s mikor kérdőre vonták az iránt, hogy a magyar honvédség ott tisztelgett ama szobor talapzatánál. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A mostani miniszterelnök kormányzásának ideje alatt a nemzet, egy nagy kötelességet is teljesített, megemlékezett 50 esztendő évfordulóján a világtörténelemnek legnagyobb és legszembetűnőbb büncselekményéről és a kormánygyarló és közömbös magatartását azzal akarta elhalványítani, hogy kötelességszerűleg megadta a nemzet legdicsőségesebb fiainak azt a tisztességet, a melylyel azoknak mindenki tartozik. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Várta a közvélemény és hangoztatták minden oldalról, hogy a kormány talán megfog jelenni azon az ünnepélyen, de hiába várták, nem volt benne annyi bátorság, annyi erkölcsi érzék és hazafiság, hogy kötelességének tartotta volna, ott magát képviseltetni. (Ugy van! a szélsőbal-

Ki volt nagyobb?

— A «Debreczen» eredeti tárczája.

Írta: **L. né Fanny.**

(Folyt és vége.)

II.

Most képzeletem elé álltom a másik nőt: Irént.

„Mi az öreg, mi van a lelkedben?” —

Szólítja Balassa a régi cselédet.

„Nagy sor uram. E háznak egyetlen gyermeke szükségét lát.”

Balassa összevonja szemöldeit, de a vén szolgáló folytatja: „Egy hete lehet, hogy a városban van Irén asszony; dologgal keresi a kenyerét.”

„Hát aztán mi közünk ahhoz az asszonyhoz?”

„Hát mi közünk volt egyszer egy másikhoz? veti oda a szolgáló nyersen.

Balassa elsápad. Eszébe jutott valami a multból. Aztán íróasztalához lép, egy tekerest ad az öregnek át: „Nesze, száz arany — azt nem mentette meg — de ha ez rászorul”

A cseléd nem hallja már, repülnek lábai. Ki hinné most, hogy ez az ember — po-degrás.

Nagyon szegény; szobában pislogó mécs mellett varr Balassa Irén. Nem ment az atyjához, ki nem tudta neki megbocsátani, hogy

szívét követte. Munkával keresi kenyerét, a míg kikaphatja a szükséges iratokat eske tésükhöz. Andornak sűrűn ír; csak azt nem írja meg, hogy nincs az atyai háznál. Nem ösmeri senki, ki gondolná Balassa gyermekének szerény ruhájában. De az öreg cseléd, a ki még pályában hordozta, ráösmer. Hogy megijed Irén, mikor bekopogtat.

Nem sokat beszélnek. Egy könyvet törölget az öreg, aztán oda teszi azt a pénztekerest.

Irén fel sem bontja, visszadja.

Tegye el asszonyom, szól az öreg cseléd, jo lesz az még neki.

Aztán megemeli süvegét és mintha lopná, lehel egy csókot urnője karjára.

Irén odaanyujtja a kezét, azt a dolgos, sovány kezet: „Köszönöm öregem, de nincs a pénzre szükség.”

Most az öreg szolgáló egy levelet nyújt át. Nem Andor írta, de a szomszéd asszony. Azt írja benne, hogy a férje halálosan beteg. Most a szelid Irént mintha kicserélnék, lázasan pakol, sietős az útja. Észre sera veszi, hogy az öreg zsebébe csuszattatta a tekerest.

Az ösmert otthonban Selényi Andor lázalomban Mari és Irénről beszél. Kigyul arca, szeme ragyog, föl-föl ül. Talán vár valakit. Nem, nem lehet! El, el — én csak őt szeretem — Irént! Az asszony zokogása felel s a mint a beteg az ösmert hangot hallja, valami

boldog megnyugvás tükröződik vonásain. Megösmerte, keblére ölelte; a boldog asszony ott pihen! Ezután nem hosszuk az éjjek, nem kínos a beteg napja, a szerelem — az van vele. Minden szó vigasz, hit, remény. Hogyne hinné felgyógyulását. Terveznek a jövőre, terveznek akkor és egy ragyogó reggelen, mikor az edes szerető feleség karján lepihenve — a férj örök álma beköszönt.

Balassa János reggelijéhez viszik az újságot. „Selényi sirján egy nő holttestét találtak az éjjel. Zsebében egy tekerest száz aranyval. Az asszony kilétét körözik.”

Mit mondjak még. Ki volt hát a nagyobb, boldogabb? A szent, magasztos kötelességnél is nagyobb a nőnek örök szerelme! Ki a küzdelmes életóráit legkönnyebbé, legédesebbé teszi a férfi, az élettársnak!

— — — — —
És lelkem kerdve fordul az örök szerelem képviselőjéhez . . . bele kell látnom a lelkébe, hogy élt Irén?

N . . . városkának nagy uri házánál vig-ság, zenehangok. A művészien gondozott angol park suttogó jegenyei árnyékában egy bérkocsi áll. Selényi Andor lép ki odaszólva: Minden pillanatban visszajöhetnek. A kocsis süvegét megemelve jelzi, hogy készen van.

Selényi magas, nyulánk férfi; gesztenye-

oldalon.) De ha nem is jelent meg ott, azt már teljes joggal elvárhatta volna a közvélemény, hogy legelső elődjének, az első miniszterelnök halála ötven éves évfordulati ünnepélyén képviseltesse magát. Ott sem jelent meg, hanem gyáván elhúzódtott. A miniszterelnök úr tegnap azt mondotta, hogy őt nem dirigálja senki és hiába is merne tőle valaki olyasmit kérni, a mit nem lehet megtenni, a mi a magyar nemzet közérzete és az egész ország közvéleménye ellen volna, holott a kormány voltaképpen nem érez együtt a nemzettel, jóllehet nemzeti szellemű kormányának nevezi magát.

Tovább tekintve az ország 8 hónapos politikai életének eseményeit, látjuk, hogy az a hadsereg, a mely annyiszor mért kiméletlen erkölcsi csapást a nemzetre és annyi inzultust követett el a nemzettel szemben, a mely úgy viseli magát, mint az a kifent bajszú urasági kocsis, a ki midőn az országuton szembejövő békés tisztességes polgárral találkozik, a ki kijár előle, még akkor is pattogó ostarával szemeközze vág annak a tisztességes polgárnak, az a hadsereg, a mely úgy viselkedik a magyar nemzettel szemben, hogy annak minduntalan a szemeközé csapkod, ismét követett el egy inzultust a magyar nyelv, a magyar szelvénye ellenében. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Nyelvében él a nemzet és éppen azért sajnos, hogy a törvény, jog és igazság szószólója és képviselője nem látja meg a sérelmet abban, a miért az egész magyar nemzet haragszik. Mit is várhatnánk az olyan kormánytól, a mely a katonai hatalommal szemben még csak annyira sem képes menni, hogy a laktanyáknak homlokzatáról, a német felirásokat levétesse. Ott látjuk Budán a Radetzky-Kaserne-t, Debreczenben az Oláh-Kaserne-t, a Pavillon-Kaserne-t.

Egy szegény kis szatócsot megtámadnak az ujságok, hogy ha német neve van és azt mondják, hogy mi, soda orezátlanság, hogy nem magyavosítja meg nevét. Ezen a téren a magyavosítást minden áron erőszakolják, de ott a közhelyeken, a milyenek a kaszárnyák, amelyek az állampolgárok adójából épülnek fel ott diszeleg a német felírás.

Legyünk igazságosak és valljuk be, hogy a Bánffy kormány alatt, olyan váddal állott állott volna elő valaki ebben a képviselőházban,

a milyent Barabás Béla képviselőtársam itt interpellációjában felhozott, hogy egy magyar embert a magyar nyelv használatáért halálra kínoztak, mintegy meggyilkoltak, ugyan mit tettünk volna? Elevenen felfaltuk volna Bánffy Dezsőt; de mert ez az elkényeztetett Széll Kálmán miniszterelnök ur uralma alatt történt, szép csendesen várja mindenki, hogy mi lesz belőle. Előre tudhatjuk, hogy a miniszterelnök ur kipuhatólja, hogy miként történt az aradi halálos ítélet, elfogja mondani, hogy ő nála a világon igazságosabb és szigorubb ember nincsen és ezt elhiszi neki mindenki, a galambok összeverdesik szárnyaikat, megtapsolják és ezzel el lesz temetve az egész dolog.

T. képviselőház! Legyünk igazságosak, mérjünk egyforma mértékkel minden miniszterelnöknek a szerint, a mint köteleességét teljesíti. (Helyeslés a szélsőbalon.) A közállapotok bizony nem nagyon javultak a mostani kormányelnök ur uralma alatt. Mikor az a legigazságosabb és legjogosultabb támadás folyt itt a Bánffy kormány ellen, mely csakugyan halálát okozta és romlani kezdtek az anyagi állapotok itt az országban, mikor a pénz lassan, fokozatosan drágulni kezdett, akkor azt mondták, az ellenzék obstrukciója ennek az oka. Az országban mindenfelé hirdették szóval és írásban, hogy lám, ez a rakoncátlankodó ellenzék a magyar gazda közönségnek milyen károkat okoz. Beállott a szent paktum alapján az örök béke, mely azt hiszem, csak 8 hónapig tartott és ezen békés időszaknak tartama alatt az anyagi állapotok még sokkal rosszabbakká lettek, a pénz sokkal inkább megdrágult, ezzel szemben a gabnaárak leestek és a kormány azt szeretné, hogy ebben az irányban mutatná meg a maga tevékenységét és mikor meggyőzték ezek a sanyaru állapotok a felől, hogy a függetlenségét part alapfeltetelei közt helyet foglaló önálló magyar bankra vonatkozó követelés mennyire szembetűnően megmutatja most a maga praktikus voltát és vártuk volna, hogy ebben az irányban mondana valami biztatót, vagy tenne valami jelentőségteljes lépést, a kormány csak hallgat és nem törekszik erre, hanem kéjeleg az ő elkényeztetett örömei közt. (Ugy van! a szélsőbalon.)

T. Ház! A kormány szépen összeírja

barna hullamos hajzat, arisztokrata uri hanyag módor és szilajon heves vérmérséklet.

A carier kezdetén van — N. város törvényszékének aljegyző. Pontos, szorgalmas hivatalnoknak ismerik.

— Szervusz Andor, hát így gyalogsz rrel? — Kifogástalan öltözetű angol dandi szólítja meg. Lenhagytam a fogatot, isteni szép az estét élvezni a hol fény misztikus világításánál. Az angol simára borotvált arcán gnyos vonás húzódik át. Selényi észrevette, eles tekintetű szürke szemében valamely gondolat láza ég, a mint a pálmakkal ékített előcsarnokon a táncsterembe lépnek. Mint új vendégnek még nem volt ideje a háziurat köszönteni, mikor egy lengye ifju lény elfogja — Balassa Irén a gazdag birtokos egyetlen gyermeke.

A szép leány hullamos szőke haja vállain ömlik el. Hőfehér arca epedő szempárral — egy darab kék ég, mikor a szerelmes nap sugar beragyogja. Ez az égő eső leperzsel gyöngéd szálaból szótt lelkületén minden más benyomást, csak egy érzélem él benne, a végzetlen szerelem. Az angol gentlemant észre sem veszi; Selényi felé nyújt egy virágszálat. Andor a mellette álló férfi felé hajlik, ez aztán bucsu is, meg tromf is... és tánczra vezeti Irént. A lelkesítő magyar tánczot — a csárdást — játsza a cigány. A lány derekán érzi a férfi kart és mintegy delejezve hozzásimul. Egy órai táncz volt, tüzzel és szenvedélyvel. Akkor azt kérdezte Selényi Andor:

— Irén szeret maga is engemet?

A lány csak azt hallja, hogy ő is. «Igen»-t rebeget, inkább sugja. Akkor már a férfi mindkét kezével átfogja remegő boldogságát.

Táncz után a szabadba térnek. Rózsaszínű lég szűrődik a nyári éjszakan; egy gruppe gloir de dijon mellett haladnak el —

itt veres székfűkkel környezve marschal-niel, ott cavour, la française. Egy perle de blanchest Andor Irén keblére tűz... Ez a szerelmes gyermek végtelenül boldog! Most a holdfény világított utról bokrokkal körített pihenőre térnek; Irén odaomlik Andor keblére. Vannak pillanatok, melyekben a lélek egész világa bennök van... A lány világát az első szerelem tölti be.

— Eljön velem Irén?

Andor hangja határozott... szinte parancsoló.

— Igen!... örökre!...

A férfi karját nyújtja, mintha keringőre vezetné hölgyét. Pedig jól tudja, hogy a ház becsületét rabolja magával.

Selényi megkérte Irént. Ennek a lányának hajlékony idomzata, piczi piros ajka, epedő szemei elbűvölték és képes láza ingerelte heves vérmérsékét. Mikor aztán a nemesi ezimert nélküldöz ifjunak az arisztokrata szülők azt mondták:

— A mi lányunk nem te neked való — hát megmondotta, hogy mégis velejön. Ott hagyta a faképnél a völgyeknek szemelt anglust — hogy az övé legyen!

Sietnek végig a parkon. Egy öreg inas talán látja őket, de nem akarja észrevenni. A férfi a váró berkocsiba emeli drága terhét s hogy ne remegjen a leány, köpenyét takarja vállára.

A kocsis lovait kergeti, de az ő szerelmes szívöknek nem elég gyors a haladás. — Valami félelem szállja meg a leányt... ha vissza ragadoznak... soha nem láthatná! Valami félelem a férfit: ha legyőznék — elvesztené és gunyitárgya lenne!

*

A nagyobb szabású M. városban alacsony

a választási fuvardijakra vonatkozó jelentéseket, hogy tegyen valamit. — Azt hiszem, nem azéat iratja össze és nem azt akarja elérni, hogy minél tisztességesebben és könnyebben nyerhessük meg azoknak a bizalmát, a kik igaz lelkesedéssel csüggenek azon eszméken és elveken, a kiknek verükké vált az ország függetlensége, hanem inkább azért iratja össze, hogy tudja meg, hogy majd a választásoknál milyen összegre lesz szüksége. Mert nálunk t. Ház, a bizalmat a messze jövőbe előlegezzük. Én nem előlegezem, mert nem látok semmi alapot arra nézve, hogy a bizalom fokozódjék a mostani kormány irányában.

A tegnapi napon partelnököm, továbbá Komjáthy és Ugron t. képviselőtársaim feltartak őszinte lélekkel az ország közállapotának képét, felmutatták a közérkölcsöknek romlottságát, felmutatták és bebizonyították a nemzeti önértetnek porba hullását, felmutatták a nemzeti életerőnek elgyengülését, a politikai halált és ezekre a képekre a t. miniszterelnök ur egy óráig tartó lapos beszédében válaszolva, igyekezett fátvált borítani, igyekezett ezeket az állapotokat jobb színben feltüntetni. De az ő eljárása nem volt egyéb, mint mikor a sima felületű tükörre egy lehetet bocsát a vele szembe levő, ami egy másod szempillantásra elhomályosítja ugyan a tükör tényletét, de azután ez a homály magától rögtön eloszlik és mutatja ismét azokat a képeket.

T. képviselőház! Mikor ebben a tükörben felmutatott politikai képeket és halálos vergődést látjuk, mikor a férfiak elébünk tarták az igazi javót, ők nem mondták meg, hogy voltaképpen hol kell keresnünk magának az állapotnak az okát; azt gondolták, ugyanis tudja mindenki. Én azonban szükségesnek tartom, hogy rámutassak, es mintegy tetemre hívjam a bűnösöket, a kik az ország közérkölcsiségét így a porba tiporták. Kétségen kívül a 15 esztendeig tartó erőszakos uralom, a mely odaállított minden helyre az ő hatalmával, az ő zsarnokságával és vandalizmusával, a mely a polgároknak nem engedte meg, hogy őt esztendőben egyszer előálló legfontosabb jogot, a képviselőválasztási jogukat gyakorolják, úgy a mint az megerdemelték volna, hanem igyekezett kiölni minden önért-

berházban laknak Selényiek. Kényelemmel butorozott szobába vezeti az ő kedvesét.

Mily szép itt... és Irén nézi a vörös szövet-butort, a fehér csipke függönyöket,

— Hát ennyi pénze van? — kerdi végre.

— Ez az én gondom édesem. — Aztán megcsókolja ezt a kicsi szájat — szerelmesen.

— Vártalak Irén. Számítottam a szivedre. Otthagytam állásomat, itt újból napidias leszek, egyszerűen megélnék.

Mily édesen hangzott tőle — a t. e. — Boldogság vibrál a szerelmes leány lelkén. Aztán lecsatolja gyémánt brostűjét, aranykarperczét, gyöngyét.

— Vedd, vedd Andor? Nekem minek mind ez?

Csak egy kicsi gyűrű, fényes briliánttal tart meg. Ez az anyjától volt! Azt mondta, ettől csak nagy szűkségben válík meg és neki oly gazdag az élete.

*

A Balassa kastély miótha gyászban lenne. Vigzene hangját néma csönd váltja fel. Halakán jár a cselédség, miótha halottja lenne a háznak. Csakugyan halott van! Nagyobb a veszteség, mélyebb a fájdalom, mintha az egyetlen gyermeket látnák ravatalon. De Balassa János büszke főúr, — nem tud panaszkodni. Még az este maga jelentette vendégeinek: Selényi megkérte a leányomat, de nem adtam oda, há: elvitte. A leány pedig jobban hallgat szülőinél a saját szívére és a legszeretőbb atya kitorli emlékéből gyermekét. A férfinak szerelménél nagyobb a becsülete, de az anyai szív megrörik.

Esküdjetek össze, és könyörögjete, apátok nem akar rólatok tudni — ir az édesanya...

zetet, bava
vatali bat
a 15 eszt
községi bi
sem enge
mindenke
óhajtása
talmát az
van! a sa
ennek az
esiség elp
az oka. M
tisztabb i
vos est, h
inkább fé
maga ren
hogy azol
ezek-t az

Ann
nak a fo
fejt tava
vetkezett
szavakba
csak elpu
pasztal-t
mutat eg
Jákóhé,
azon kez
bizonyíté
gyan me

A t
elnököm
hogy 32
ma is he
igaz, a m
gozlatnak
tények, é
Komjáthy
tisztikab
miniszter
üz az or
tatásával
játéknak
utóbbi n
komoly,
kell imé
nak elvi
az elvi
jónak, al

ha gazda
mondja a
Irén
Minek le
vele...
anyjának

Nel
be. A bu
az éksze
ki, aztár
ötven fo
a brilián
mondani
szony sz
Sz
No
nyen né
ment, fő
tés köve
Irén, ké
jó lesz

Eg
kedő. M
szepako
ki, And

morult
azt az

menned

butoroz
biztatia

Né
első lát
senki se
sejtett a

zetet, báváskodó választási elnökei által a hivatali batalommal bíró szolgabírái által; az a 15 esztendeig tartott uralom, mely egy községi bíró, egy községi jegyző választását sem engedte tisztességesen lefolyni, hanem mindenkor a maga szája szerinti, a maga óhajta szerint választott, hogy bűnös hatalmát azok által is gyarapítsa, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon) ez az uralom volt ennek az általános közromlásnak, az erkölcsiség elpuhulásának a nemzet gyávóságának az oka. Mert az emberek látva, hogy a legtisztább igazság mellett sem találják jogorvosást, hogy nem gyakorolhatják jogaikat, inkább felre állottak, engedtek mindent a maga rendje szerint folyni, és azt gondolták, hogy azokra szálljon az átok és az ítélet, akik ezeket az állapotokat előidézték.

Annak a 15 esztendő dicstelen uralomnak a folytatása volt az a rendszer, melynek fejét tavaly elemettük, és most, a mint következett egy kis hajnali derű, — legalább a szavakban — azt vártuk volna, hogy végre csak elpusztul az átkos rendszer. De a tapasztalat nyolcz hónapon keresztül nem mutat egyebet, mint azt, hogy a hang a Jakóhé, de a kezek az Ézsau kezei, ugyan azon kez működik ugyanazon nyomon, semmi bizonyítékát nem adva annak, hogy csakugyan megváltozott valami.

A t. miniszterelnök ur Kossuth Ferencz elnökönnek tegnapi nyilatkozatára azt mondta, hogy 32 esztendő óta hirdetett álláspontunk ma is helytelen, ma sem igaz, hanem az az igaz, a mit ők szintén 32 esztendő óta hangoztatnak. Mi az igaz, azt megmutatják a tények, és pedig azok a tények, a melyeket Komjáthy Bela t. képviselő társam itt a stáztisztikából tegnap felsórolt. Azt mondta a t. miniszterelnök ur, hogy kockajátékot nem üz az ország mostani helyzetének megváltoztatásával, mert azt lehetetlen és veszélyes játéknak tartaná. Az a különös, hogy a legtöbb napokban épen a tulsó oldalnak több komoly, huzogdt férfi azt mondta, hogy el kell ismerni, a függetlenségi párt álláspontjának elvi valóságát, helyességét. Ha egyszer az elvi álláspont elismertetik helyesnek és jónak, akkor csak akarat erő es idő kell és

igazi lelkesedéssel meg lehet valóítani a hasznos elvi változtatásokat.

Azt mondta a t. miniszterelnök ur, hogy többen állíjják azt, hogy nekik van igazuk és többen élnek azon meggyőződésben, hogy többen vannak, mint mi vagyunk. Ez nagyon természetes, de próbálja csak me a miniszterelnök ur az általa kijelentett nagy jelszavakhoz kepest kiterjeszteni a választói jogot, mert elvégre is ezek a hangzatos jelszavak azt követelnék, hogy a haladó időben a haladás kormánya, a rendszerváltató kormány ismerje már be azt, hogy nemcsak annak van esze az ország politikai állapotainak megbíralásához, nemcsak annak van esze politikai joggyakorlathoz, a ki bizonyos mennyiségű adót fizet, hanem az Isten adott eszet annak is, a kinek földet nem adott, adott politikai érzést, honfiumi jó szívet és lelkesedést. Ha kiterjesztené a választói jogot, és behozná az általános titkos szavazást, am akkor dicsekednék a miniszterelnök ur a többséggel, s akkor nem mutatná meg, hogy m lyik elvi állásponton van a többség, itt-e vagy amott? (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

Még csak egy szavam van a t. miniszterelnök urhoz, és sajnálom, hogy éppen most távozott el. Tegnap az Ugron Gábor t. képviselőtársam modorára, a mikor Bécsről és a közös ügyekről beszélt és azokat érdemük szerint való kifejezésükkel méltatta, azt mondta a miniszterelnök ur gunyosan, hogy neki úgy tetszik, mintha a boldogult Csanády Sándor beszélné. Ne legyen feltűnő, hogy én, a ki annak a vármegyének vagyok polgára és azon vármegye egyik választókerületének vagyok igénytelen képviselője, s a ki az ő életének fénykorát és annak hanyatló szomorú korát sőt életének utolsó napjait is figyelemmel kísértem, azt mondom a miniszterelnök urnak tegnapi gunyos megjegyzésére: üssön a szájára a miniszterelnök ur, mikor egy oly férfunak a siri nyugalmat háborgatja gunyolódásaival, a kinek egész élete a honfiumi idealizmus és a nemzeti függetlenség megtestesülése volt, (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) s a ki hetedmagával megalapított egy olyan pártot, a mely az országban a nemzeti önállóság és függetlenség egyedüli életjelenségét jelző eszméit fenntartja és ápolja, ki az ország függetlenségéért, a

nemzet naggyátételéért szent lelkesedéssel és önzetlenül egész vagyonát és életét áldozta. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Más oldalon az ő politikai magatartásának és politikai életének csak a gyümölcsét szedték, Csanády Sándor pedig a magáét áldozta fel a hazafiúságért.

Legyen áldott az ily férfi emléke és a gunyolódás homálya szálljon inkább arra, a ki gunyolódással veszi ajkára az ilyen férfiú nevét.

T. Ház! Ugron Gábor képviselő ur tegnapi beszédében többször használta a «kéjgaz» kifejezést. A miniszterelnök urnak legnagyobb foghuzója, a penzügyminiszter ur is kéjgázzal végzi az ő gyakorlati munkálkodását. E szó egy anekdotát juttat eszembe, melylyel mindjárt be is végzem beszédemet.

T. Ház! Egy csizmadia ezt iratta a czégtáblájára: «K. Varga Janos, csizmadia és kéjgaz.» Ez tény, mégtörtént. S mikor kérdezték, mit akar e bolond felirással, hisz e két dolog nincs összefüggésben, azt mondta: csak azért irattam rá, mert az a szó igen szép szó, nekem nagyon tetszik.

Igy vagyunk a miniszterelnök urnak jelszavaival is a jog, törvény és igazsággal. Neki is csak nagyon tetszenek ezek a szavak, de semmi sem tett eddig annak megváltoztatására, a mi pedig nem tesz ez irányban semmit, csak politikai csizmadtaság az egész.

Tegnap a miniszterelnök ur marólugnak nevezte Ugron Gábor beszédét. Mi, kik ez oldalon ülünk, kötelességünknek fogjuk ismerni, a m rólugot folyton kavargatni, hogy hasznavehetetlenné ne váljék. Lesz még idő, mikor a marólug sem lesz elég a koppasztásra. De ha majd a tuloldali galambok nem úgy turhékolnak, a hogy a nemzet savanyu helyzete kívánja, ha a marólug gyengének fog bizzopyulni, lesz vitriolunk is, melylyel megkoppasztunk mindenkit, ki nem úgy viseli magát, mint az ország java kívánja. A javaslatot nem fogadom el. (Élénk kelyeslés a szélsőbaloldalon.)

— Édes szerelmem, én szegény vagyok, ha gazdaságra vagyok, hát visszaviszlek — mondja a férj.

Iren pedig ránéz, szinte szemrehányva. Minek lenne neki a gazdagság, mit csinálna vele . . . ő nélküle! Meg is írja ezt az édesanyjának.

Néhány hétre idegen kereskedő kopog be. A butor árát kéri. Andor zavarban van; az ékszer arán egy kis adósságot egyenlített ki, aztán szerencsét próbált a kátyán. Csak ötven forintom lenne! Még van. Iren lehuzza a brilliant gyűrűt és ha valaki azt találna mondani, hogy áldozatot hoz, hát ez az asszony szemébe nevetne.

Szerelmes asszony sziv áldoz és boldog! No ebből aztán kijutott neki! A könnyen nevelt leány gazdaasszony lett, nehezen ment, főzéshez nem értett; de a dijnoki fizetés követelte. És mindezt jókedvvel vegezte Iren, később még a cselédet is elbocsátotta; jó lesz csak takarítónő.

Egyszer aztán ismét beállított a kereskedő. Most már társzekérral — mindent öszszepakolt; a gyűrű csak egy részt egyenlített ki, Andor pedig nem tudott fizetni.

— Egy hónapot sem akar várni a nyomorult — bosszankodott a férj. Igazán szánta azt az édes kis asszonyt . . .

— Talán jobb lenne neked mégis hazamenned!

— Nem, nem, majd előléptetnek. Veszünk butorozott szobát, minek is ez a lom és még ő biztatja, nyugtatta Andort.

Néhányan visszaadták Selényieknek az első látogatást; de most a butorozott szobába senki sem kopogtatott be. Valamit még is sejtett a világ házasságuk történetéből; pedig

épen azért nem esküdtek meg, hogy feltűnést ne keltsen.

Megrontaná előléptetésemet, mondta Andor, ha pénzünk lesz, másutt megesküszünk.

Egy évre csakugyan irnokká lett és most Iren sürgette a szabályszerű összeköttetést. Szegény asszonyka, míg csak róla volt szó, elürte ezt az életet, de most a szerelmes feleszek kis családi jövevényt várt. Andor az eddigi életet sem tudta adósság nélkül kibírni, mo t a kis jövevény! és pénz kellett . . . hát huzódott, elhuzódott a törvényes egybekelés.

De a szerető asszonyban a leendő anya újra és újra föl szólalt, pénzért pedig nem akarta izgatni a férjét. Titkon tehát a szomszédnő utasítására egy kereskedelmi háznak dolgozott. Könnyű volt. Andor feléjeken ki maradt, ő is penzt akart szerezni és elfogadta a színkritika-rovat szerkesztését. Ezzel szabad színházi jegy is járt; többször hívta Irént is magával; de a másik jegy pénzbe került volna, hát lemondott az asszonyka.

Andornál felpezsdült a vér — lázas izgalommal élvezte a fény világában, a bájós színésznők alakítását. Észre sem vette, hogy beleolvad lelkébe a primadonna magosan csatlogó szopránja.

Marinak hívták a bájós színésznőt, kinek erős fizikuma egy-egy debut után vigkompániák kedvéért, éjjek virrasztását elbirta. Andor egy pieszt dicsérve közeledett a divához; aztán csatlakozott egy csesze theára, egy pohár borra és észre sem vette, hogy annak futottak.

Iren nem tett szemrehányást, szivjóságában észre sem vette a nő, hogy a férfi csókja már nem tiszta szerelmi vágy; de folkorbácsolt szenvedély heve. A munka terhe azonban megrázta a nő idegét. Egy éjjel ki-

nos küszködésben találta Andor Irént. Betegségével elhalt a családi remény édes öröme is; de veszedelemben látta a szeretet nőt, fölébredt, a férfi szenvedélye mámorából! — Andor fölálodozón ápolta. Iren pedig oly hálás tudott lenni.

Meg lázban feküdt a fiatal nő, mikor sürgöny hívta anyjának halálos ágyához. — Nem mehetett, pedig tudta, hogy a szülői ház elhagyása törte meg az anyai szívet. Kétségbeesés szállta meg, de mikor Andor megölelte, nagy szerelmében meg az anyát is elfeledte — a ferfiért.

A város törvényszékénél aljegyzői állás üresedett. Selényiek nemegyszer mozgattak meg minden követ a megválasztásért. Selényi Andor meg is lett választva. Ket nő segédkezett ez eredmény mellett. Iren megtudott alázkodni, kérni a férje érdekében. Egy előkelő befolyásos embernek nyíltan elmondta szerelmük történetét és a férfi világ nem tör a látszat után pálczá, miként a nők, de melyebbre pillant ítéletében. Megértették és megszánták a fiatal asszonyt, ki szerelmeért készen minden áldozatra, csak a választott férjének élt.

Maria volt a másik, ki nagy befolyását érvényesítette Andor előléptetésénél. De most már faradtsága gyümölcse, gyanánt azt akarta a diva, hogy Selényi hagyja el a nőt, kihez eskü úgy sem köti. Andor kerülni kezdte a színésznőt, ki most már cselhez folyamodott. Az alkalom megvolt, kitudta használni. Mintha csak az ő elégedését várná és vágná: hozzá repült nyílt színen minden pillantára. Neki szólt a szerelmi eskü, neki az édes ábrándos dall.

Egyszer a kritikust magához kérte. Egy jelenetet mutatott be Ophelia jelmezében.

A képviselőház ülése.

Perczel Dezső elnöklésével nyit meg a tegnapi ülést. A jegyző bejelentette, hogy Molnár János interpellációt jegyzett a könyvből. Az indemnitý törvényjavaslatot harmadszor való olvasásban elfogadták.

A vizimunkálatoknál az ut- és vasutépítésnél alkalmazott aapszamosokról továbbá a gazdasági munkavállalókról és segédmunkásokról szóló törvényjavaslatot együttesen tárgyalták. A két javaslatot a földművelésügyi bizottság nevében Szily Pongrácz előadó ajánlta elfogadásra.

Hozzászóltak helyeslőleg és elfogadták a javaslatot.

Mócsy Antal, a ki örömmel látja, hogy a törvényjavaslatok a gyöngéket kívánja megvédelmezni.

Az egyenlő elbánás elvét látja bennük. Nemcsak a munkaadónak, hanem a munkásnak is van joga felemondani s egyáltalán a viszonyosság dolgában örvendetes baladást lát. Megjegyzi azonban, hogy az az álláspont, mely a törvényjavaslatban van, mely egyenlően védi az erőset és gyöngét, gazdagot és szegényt: nem liberális, hanem keresztény álláspont. Hiszen látjuk, hogy a pogány liberális államok megtámadják és kifosztják a gyöngébb népeket. Az egyenlő elbánás elvét a miniszter a néppárt programjából vette. (Ugy van! a néppárton.)

Henrtaller Lajos a függetlenségi párt nevében elfogadja a javaslatot. Koncedálja azt, amit az előadó mondott, hogy az 1898: II. törvény bevált. Az liberális törvény, valamint liberális a mai két törvényjavaslat is. Örvend. hogy a Jancsi-bankót vegre kiküszöbölik. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Makfalva Győza: A gazdák nagy aggodalommal néztek az 1898: II. t. e. elébe, de a földművelési miniszter intézkedései folytán ez a törvény általános megelégedést okozott s ama ritka törvények közé tartozik, melyek teljesen beváltak. A két új törvényjavaslat kiegészítője ama törvénynek. Szükség

Hosszu aláfolyó fehér atlaszban lépett ki mouselin de soie echarpe-pal felvállon átkötve, bontott haj — tarka virág koszorúval fején. Gyönyörűen festett a csábító nő.

A férfi komolyan nézte, de színjátéka meg-meg változott.

Mily nyomorultan prózai volt ehhez az Irén egyszerű házi öltönye, — de mégis az győzött: a tiszta és igaz szerelem.

Másnap Selényi Andor lemondott kritikus tiszteről.

Színházba is csak ritkán járt, de tán épen ez minden idejét lázba hozta. Ha nem ment, látszott belső küzdelme és a hatás alatt kedélyhangulata oly feltűnővé vált, hogy Irénnek is észre kellett venni. A nő szerelmének egész kincsalmazát pazarolta a férjére most. Egy-egy ütközet volt a női szerelem, a férfi belső izgalmanak lázas heve ellen. Néha mámorosan jött meg a férj, de akkor is szeretők karok fogadták. Irén nem kérdett, nem tett szemrehányást. Ő csak szeretett! Mikor a szívnek mámorára újból elpárolgott, szükségét érezte Andor Irént joggal is magához csatolni. Arra kérte, menne haza megbékíteni az atyját és elhozni a szükségelt iratokat. Meg akart esküdni a nővel, kinek szerelme a színésznek kacér hálóból fölmentette. Irén nem szívesen ment, nem szívesen hagyta magára Andort, bár szükségét érezte ő is a tisztességnek, mely szentesítse frigyüket.

Útjából Andorja halálos ágyához érkezett és nem tudta túl élni ennek halálát, sirján lehelt ki szerelmeseért eskü nélkül is hülekét.

Melyik a nagyobb: eskü nélkül az örök szerelem, vagy szerelem nélkül az örök hűség? Válaszatok!...

volt rájuk, mert az a helyzet, melyet számálnak, immár tarthatatlanná vált.

Darányi Ignác köszönettel fogadta az elismerést, mely buzdításul szolgál arra, hogy a munkások érdekében a kormány minél több intézkedést tegyen. Megígérte, hogy a cséplési sorrend dolgában a végrehajtási utasításokban fog intézkedni, hogy az a zavar meg ne történjék, a mitől Makfalva fel. — Mócsy hatalmas vágással reflektált, amidőn megjegyezte, hogy emlékezőtehetsége cserben hagyta; figyelmeztette, emlékezzék arra, kik szabadították föl a jobbágyokat, kik létesítették a gyülekezési s szólásszabadságot, kik szüntették meg a botbűntetést? Zajos helyeslés jobbról és balról.) Az emberi jogok kivívása a gyöngék védelme, a középkori sötétség eloszlátása mindenkor összefügg a liberális-mussal.

És a gyöngék védelmében a szóló nem nézi a vallási köteleket, nem azt, keresztény-e zsidó-e az illető, hanem egyenlően mer mindenkinre. (Tetszés és taps a jobboldalon. Középen és szélsőbaloldalon.) A miniszter azután szólt amaz intézkedésekről, melyeket a munkások érdekében tett: a király által alapított dísztermekből eddig 80-at osztott szét, a munkásszegélyezés megindult, a munkáskönyvtárak ügye megszilárdult: a szóló 3200 községben fog hasznos, népszerű felolvasást tartani és 118 községben fog tanfolyamot főtartani. A kereskedelmi miniszter kedvezményes vasúti jegyeket fog kiadni a munkásoknak. A szóló a munkásközvetítést társadalmi uton fogja szervezni és pedig megyei és országos alapon; a munkásbiztosítás is hald. — Igaz, hogy amaz intézkedésekben melyeket a munkáskérdésben tesz, nem fogja vakon utánozni a külföldet, hanem a hazai viszonyokra fogja azokat szabni. (Általános tetszés) Nincs a társadalomnak szebb feladata, — mint oltalmazni megvédelmezni azokat, a kiknek nincs egyebük a munkás két kezűnél, (Hosszas helyeslés és éljenzés).

A Ház általánosságban s néhány stíaris módosítással részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatokat.

Ötpercnyi szünet után a gazdasági munkavállalókról és segédmunkásokról szóló javaslatot vették részletes tárgyalás alá.

Kigyó nem felel a farkavágását.

Mócsy Antal most megragadta az alkalmat, hogy visszavágjon Darányinak. Azt mondja, hogy kétféle liberalizmus van, az egyik a valódi, melynek keresztény alapja van, a másik a hamis, mely pogány eredetű. A kommunisták az egyenlőség, testvériség nevében gyilkoltak Párisban.

Mócsy erőlködése közbeszólásokat provokált.

Marjay: Hát a protestánsokat kik vitték gályarabságra?

Vészi József: Hát a Szent Bertalan-éj?

Mócsy Antal: A mi hibát elkövettek, a közbemondottak sulya alatt megadja magát, hiba volt, okuljunk belőle. Ha most tennék, én is elítelném. (Helyeslés.) Az igazi liberalizmus alapja az a keresztény eszme, melyet Jézus állapított meg. Nagyon sajnálna a szóló, ha őt valami fanatikus rajongónak tartanák. Ő tiszteli mindenki vallásos meggyőződését, de első sorban ragaszkodik szereti a maga vallását. — (Helyeslés) Nem bánja, hogy ez a vita megtörtént, mert a képviselők így ismerhetik meg egymás nézetét és egymás jó szándékát.

A javaslat részleteit ugyssóván vita nélkül letárgyalták s azután Helldai Ferenc előadó ajánlotta elfogadására az 1900 évi a épszámlálásról szóló törvényjavaslatot. Elfogadták vita nélkül általánosságban a részleteknél Thaly Kálmán a kérdőíveken nem helyesli az anyanyelv kérdését. E kérdés helyes formálása nagyon fontos. A szóló nem kerülgetné a forro kását, vallja be mindenki: mi az ő nemzetsége. Ne restelkedjünk, tudjuk már valahára, hanyan vagyunk magyarok. Konkrét indítványt nem tesz.

Hegedüs Sándor kereskedelmi minisz-

ter szociálpolitikai célokat kívánt szolgálni, mikor a kérdőívekre az iparstatistikát felvette. Thalynak azt feleli, hogy az anyanyelv kifejezést azért vették az ívekre, mert ez a tudományosan megállapított kifejezés és nemzetiségtől lakott országban szigorúan kell ragaszkodni a tudományos megállapodáshoz.

Igaz, a kérdést komplikálja az, hogy azt is fölvettek: melyik nyelven beszél legszívesebben? de ez nem két kérdés, nem kell két feleletet adni rája és a szóló az utasításban el is fogja rendelni, hogy a két kérdés tulajdonképpen egy kérdés és egy felelet adandó rája. — Ennyiben az utasításban teljesíti Thaly óhaját.

Thaly Kálmán köszönettel veszi ezt tudomásul.

A javaslat részleteit ezután vita nélkül elfogadják.

A Ház ezután tudomásul vette az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló jelentést.

Az elnök jelenti, hogy a kvótábizottság megalakult s elnökévé Tiszta Kálmánt, jegyzőjévé pedig Falk Miksát választotta.

A következő ülés napirendjén a most elfogadott törvényjavaslatok harmadszori olvasása és mentelmi ügyek lesznek.

Azután szünet következik s a legközelebbi ülés a jövő héten kedden lesz.

Molnár János apát a Vág balparti ármentesítő társulat nagy armeniesi költésgei ügyében interpellál, kérve a terhek alatt nyögő népen való könnyítést. A főhiba az, hogy sok személyes költség, így egy gátfelügyelőnek 3000 frt jövedelme van s általán könnyelmű a gazdálkodás.

Darányi Ignác földművelési miniszter kijelentette, hogy mind abban a dologban, melyet Molnár János fölhozott, megindítja a vizsgálatot. Belátja azonban, hogy tényleg olyan terhek nyomják az érdekeltséget, melyet elviselni nem tud. A szóló bajok orvoslására már érintkezett a pénzügyminiszterrel és szombaton az értekezletet hívta össze, melyen a szóló fog elnökölni.

Molnár János tudomásul vette a választ, de arra kérte a minisztert, hogy legkisebb emberek szószólóit is hívja meg az értekezletre.

A Ház a választ tudomásul vette s az ülés 1/2 órákor véget ért.

Bohém házasság.

— nov. 9.

Ha csak amolyan tuccat nászról volna szó, ilyen formán emlékeznünk meg az egészről:

Esküvő. Környei Béla színtársulatunk kedvelt, fiatal baritonistája tegnap esküdött hűséget Galya s Paula kisasszonynak, az ismert kitűnő énekesnőnek.

... Azonban nem lehet a dolgot reporter-stílusban megírni. Ez a házasság kész regény. És aztán olyan kevés regényes dolog esik meg manapság a földtekén!

Nem régen járta be az összes magyar lapokat az a hír, hogy Galya s Paula, az ismert énekesnő hirtelen meghalt.

Mig mi siratgattuk a magyar színészet halottját, addig a kisasszony ugyancsak zajos sikereket aratott egy berlini színházban s számolgatta a napokat mikor völégényével, az ő Don Juan-mezbe öltözködött, de általában hűséges Környei jéve elmegeküldhetik.

A nyári vakációt Környei is Berlinben töltötte s majdnem ott maradt ő is. Szerencsére talált más modus vivendit is.

Tegnapelőtt este érkezett meg a pesti gyorsvonattal Galya s Paula kisasszony.

Tegnap kilenckor már kézbe volt a felmentvény a kihirdetés alól, fel 10 órákor már megkötöttnek hirdette ki a házasságot az anyakönyvvezető az új pár s tanu: Csók a városi aljegyző s Thán Gyula szerkesztő előtt.

Oriási nagy vonásokban ez volna a regény, melynek igazán kedves befejezéséhez mi is szívből gratulálunk.

Mikor azonban ma d. e. a színháznál a befejezett tény hallották, lón nagy méltatlankodás. A kollegák egy része bizalom-hiányról, alattomoságról panaszt, a másik része pedig hallgatott és méltatlankodott. Ez utóbbiak közé tartoznak a szintársulat férjtelen és bájos tagjai, de idetartozik ám Rubos is.

A lányok rémítően apprehendálnak, de Rubos Árpád még jobban. Eddig ketten voltak a társulatnál hódítani képes, nőtlen tagok most szomorú árvaságban maradt.

Hogy lesz képes szegény arra a tengernyi szerelmes levélre válaszolni, miket — mint a szintársulat nőtlen személyzete — most már egyedül ő fog kapni? ...

— Boldog Környe i s boldogtalan Rubos! ...

Tápai legujabb hecce.

— nov. 9.

Az is karrier ám, a mit a mi saját külon, debreczeni kuruzslónk csinált.

Egyszerűen: híres ember lett s a ki emellett igen csinosan, urason meg is tud élni.

Nulla dies sine — T á p a i. Hol itt, hol ott jelen meg, az újságok allandóan irnak róla. Sem a Jászág, sem a Kunság nem bír vele, de még a debreczeni rendőrség sem.

A legujabb stiklijje országgraszoló. Röviden a következő.

Dr. K a n ó c z Sándor csepeli körorvos felesége már régen makacs histeriában szenved.

Csödöt mondott minden orvosi tudomány s a szegény doktorné tovább szenvedett.

A férj — a doktor — hallott Tápairól s végső szorongásában hozzá fordult.

T á p a i biztos gyógyítást ígert 50 frt honorárium s utiköltség fejében. K a n ó c z küldött neki 30 frtot s 6 frt utiköltséget, 20 frtot pedig a gyógyulás esetére ígert meg.

T á p a y Csepelbe utazott s megkezdte a kurát a maga poraival s kottyalékaival ...

Ma egy feljelentés érkezett dr. Kanócz. tól a rendőrséghez.

A doktor őszintén írja le levelében az esetet. Elmondja, hogy feleségét halálos betegge tette a csodadoktor ki ellen panaszt emelt kuruzslás és zsorolás miatt ...

Ez röviden a Tápay legujabb stiklijje.

Szomorú, nagyon szomorú história, de azért még mindig lesznek intelligens emberek is, kik a csodadoktorban hisznek s lesz rendőrség is, mely tűrni fogja a Tápai garázdálkodásait.

H I R E K.

* **A tanári kör gyűlése.** A debreczeni tanári kör f. hó 11-én szombaton délután 5 órakor gyűlést tart az ev. ref. kollegiumban, amelyre a kör tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

* **Felolvasó estély.** Jövő héten kedden — nov. 14-én — este 6 órakor a Jogász- és Tisztviselő egyesület helyiségében »V a l l á s é s e m b e r s z e r e t e t a f o g h á z ü g y s z o l g á l a t á b a « cz. alatt felolvasást fog tartani C s i k y Lajos akadémiai igazgató és fogházi ev. ref. lelkész.

* **Egy felélesztett ügy** című tegnapi közleményre vonatkozólag annak kijelentése mellett, hogy ezen ügyből kifolyólag további polemianak lapunkban teret nem adhatunk, az illető «választmányi tag» ur megnyugtató-sára kijelentjük, hogy:

Az a bizonyos frissebb keletű «tegnapi beküldő» a kitől ön feleleteit várja, egyszerűen nem létezik.

Szerkesztőségünk értesülései alapján commentálta ugyan a «Választmányi tag ur» Helyreigazítását ... ezek az értesülések azonban ezuttal — a mint látszik — nem annyira esalhatatlanok, de nem is olyan természetűek, hogy ezzel szemben választmányi tag urnak

is ne lehetne igaza. Így tehát a szerkesztői «commentatio» nem egy határozott czáfolat s nem érdemes érte haragudni és az ügy felett tovább diskurálni.

A tulajdonképpeni «Beküldő»-nek is — mint ő maga is mondja — esze ágában sincs a Márk Endre ronda ügyéből kifolyólag holmi meddő kérdések felett bárkivel is civakodni. Tehat ez a szóváltást mindenik oldalról végképp bezárjuk.

* **Megégett leány.** Tegnap este kevés-sel hat óra előtt nagy szerencsétlenség történt a József kir. hercege utcán. Egy tizen-négy éves kis leány ruhája, amint az égő petróleum lámpát törülgette, saját vigyázatlansága folytán lángot kapott s pillanat alatt az egész gyermek lángba borult. K a r á s z Z-ófia tetétlen születésű leány, ki mint cseléd szolgált a József kir. hercege utca 33. sz. alatt lakó Debreczeni Aladáról, petróleumot öntött a lámpába s csak azután kezdte törülgetni a kötőjével a lámpát, mikor már meggyújtotta. Kötője a m u g y i s petróleumos volt és így gyorsan tüzet f o g o t t. A láng láttára a gyermekleány elvesztette lélekjelenét, visításba tört ki és javszékkelve igyekezett ki a konyhából az udvarra. Azalatt egészen lángba borult s mint egy égő-fáklya lángnyelvektől és sűrű füstgomolytól körülvéve futkosott az udvaron. A javszékkelésre összefutott házbéliek megrémülve siettek a segítségére, de mire égő ruhájától megfoszthatták, a tüzet elolhatták, a szegény leány már rendkívül súlyos égési sebeket szenvedett. Orvosért futottak s az első segélyt dr. Popper Ajajos nyújtotta a leánynak, akit azután hordágyon a kórházba szállítottak. Orvosi vélemény szerint nehezen bírja ki súlyos fájdalmát.

* **A városi nyomda új művezetője.**

Debreczen város tanácsa tegnapi ülésében döntött a nyomda művezetői állásra benyújtott pályázatok felett. A nagyszámu pályázók közül hatnak az ajánlata volt erősen számottevő s a hat közül egyhangulag hozott határozattal Ember Lajost, a nyomda eddigi helyettes művezetőjét választották meg művezetővé. Ember Lajos amióta Frics József eddigi művezető nyugalomba vonult, vezette az egész városnyomdat. Helyettesévé a tanács szintén a pályázók közül Keresztessy Istvánt választotta meg, aki a debreczen-városi nyomdában kezdte pályáját, ott szabadult fel és ma a főváros egyik nagy nyomdájának a faktora.

* **A női zenkar a Corsó kávéházban** folyton hódít és naponta nagy közönség előtt tartja meg hangversenyeit. Még csak néhány napig lesznek itt, mivel szerződöttesük sürgőssé teszi elutazásukat Ajánjuk a közönség partoló figyelmébe.

* **Ingyen egy sorsjegy,** mely 6 húzára szól kétszáz ezer korona fő- és számos mellék nyereménnyel mindazoknak, kik legalább 5 frt árut vásárolnak Schwartz Dániel üzletében a Bika épületében, hol a legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok férfiak részére kapatók u. m. csakis valódi tejék pipák, tajték és borostyán szipkák, valódi ezüst fogantus ebanfa botok, dohányzó asztalok, pipaállványok, szivar, pénz- és dohánytárczák, sakkok és dominók vagy valasztékban és igen jutányos arakon.

Színház.

A létért való küzdelem.

Daudet maga is sokat tartott erről a darabjáról és jogosan. Ha dramaturgiai szempontokból lehet is kifogásokat emelni ellene, tagadhatatlan, hogy érdekes és értékes alkotás, mely az este nálunk is nagy sikert ért el. A darabot ismeri jól a debreczeni színház látogató közönség, így csak az előadásról kell szólnunk. A tegnapi este diadalestéje volt drámai személynéknak. Kritiku-i sablonnal: a szereplők mind hivatásuk magaslatán álltak. És ha nem is juttatták mindenben érvényre a nagy francia író hatalmas tendenciáit, általában egységes interpretálást, finom alakítást, művészi játékot nyújtottak. A Darwin

theoriát egyénítő Asiert Komjáthy játszotta. Ambícióval és sikerrel. A két közti úrt fényesen töltötték be az ő tehetsége és szorgalma. Egy-egy vonása talán túlerős volt a minden eszközzel érvényesülni akaró Astiernek, de az is Komjáthy felfogásának eredetiségét mutatja. Olyan partner, mint a milyen tegnap Komjáthy né volt, egy rossz színész is inspirálta volna. Különösen a negyedik felvonásban volt igazán nagy — elvégre is csak nem foglalták le teljesen ezt a szót a vendégjáró idegen hisztriók — a mikor Komjáthyval együtt számtalanszor szólítottak őket függöny elé a közönség tapsai. S z a b ó Irma és S z a c s a y Sándor játékara elég egy jelző: művészi. Csak órangyalaik mentették meg őket a vasfüggöny ajtaján való kihívástól. Ezt a dicsőséget pedig — azt hisszük — szíven engedik őket a primadonnák számára. Külön kell megemlékeznünk F á y Flórától, Jól esik látnunk azt a szép haladást, mely nála napról-napra észlelhető. Szinte erőszakkal dobja el magát az iskola tehetségű modorosságait. Sajnáljuk, hogy terünk nincs elég, hosszú dicséretet érdemelne mindenik szereplő. Így csak névről említjük meg: B a r t h a Istvánt, T a n a y t, S z a t h m á r y t, R u b o s t, L á n y i Irmát, F o l l i n u s z n é t, K i s s Irént, T ó t h Eleket, H a l á s z t. Dicséretére szolgáljon a debreczeni közönségnek — melyet annyiszor és annyi joggal vadoltunk meg már a ledér muzsához való átpártolásáért — hogy a tegnapi darabot és előadást érdeme szerint méltatta. Bár ne kellene ezt speciálitásként regisztrálnunk ... (a. e.)

Színházi műsor.

Csütörtökön, november 9-én »A« bérletben Baba, operett. A czimszerepben Sarosi Paulával.

Pénteken, november 10-én »B« bérletben Julius Caesar.

Szombaton, november 11-én »C« bérletben Baranykák, Operett.

Vasárnap, nov. 12-én délután Aranylakadalom. Este hérlétszűnetben ujdonságula Bolond, Operett.

Hétfőn, november 13-án »A« bérletben a Bolond.

Kedden, november 14-én »B« bérletben a Bolond.

Szerdán, november 15-én »C« bérletben a Bolond.

Legujabb.

Mentelmi vita a házban.

Budapest. Ér. d. u. 2 ó. 30 p.-kor (a »Debreczeni« ered. tav.) Nagy és heves vitát provokált ma a képviselőházban Rakovszky István mentelmi megsértése Krecsányi r. kapitány által. A mentelmi bizottság többsége a sértést f e n n f o r o g n i l á t t a. — M o l n á r Béla, Tisza-klikk ismert tagja különveleményt adott be. A sértés megállapítása mellett C h o r i n beszélt nagy tetszéssel. Végül a ház óriási többsége a mentelmi bizottság álláspontjára helyezkedett s utasította a belügyminisztert, hogy K r e c s á n y i eljárását forolja meg. M o l n á r indítványa mellett csak 5—6 Tisza-párti szavazott.

Egy hírlapíró halála.

Budapest, Ér. d. u. 2 ó. 30 perczkor. (A »Debreczeni« eredeti tavorata.) N e s z m é l y i Arthur fővárosi hírlapíró, az Egyetértés belmunkatársa ma délelőtt meghalt.

IRODALOM.

A vak koldus. *)

Miért örülünk annyira a tavaszi napfénynek? Miért önt belénk a földet megújultan elárasztó aranyos napugár új életkedvet?

Az ég olyan kék, a pázsit olyan zöld, a

* Maupassant irodalmi nagyátékából.

házak olyan fehérek; a szemek elragadtatva fogadják be ezeket a színeket, hogy lelkünk boldogságra váltsa át őket. S táncolni, futni, énekelni jön kedvünk, gondolataink olyan vidámak, olyan könnyűek, szívünk gyöngéden kitarul: szeretnők átölelni a napot...

Csak a vakok ülnek eltompult lélekkel a házak előtt, örök éj fogja körül lelküket. Nyugodtak, mint mindig, még e kaczagó sürgős-forgás közepette is, s untalanul kutyájukat szidják, mely ját-zani, ugrálni szeretne. Ők nem értik ezt...

Csak mikor napnyugtával eljön értők a kis testvérük, hogy kézenfogva hazavezesse őket, akkor szólalnak meg:

— Ma nagyon szép idő lehetett! Lulu folyton játszani akart, nem maradt nyugton mellettem.

Ismertem egy ilyen embert, kinek egész élete az elgondolható legkeservebb kiszívás volt. Parasztfiú volt, egy normandiai bérlő gyermeke. Mig az anyja, mig az apja élt, addig csak gondoskodtak róla valahogy, nem kellett más szenvednie, csak vakságának átkát; de mikor az öregek elhaltak, megkezdődött vértanúsága.

Egyik nőtestvére vette magához, de a háznál mind úgy bántak vele, mint a más kenyérrel élő koldussal. Nem volt ebéd, hogy fel ne panaszkodtak volna neki az ételt, hogy lomhának, ingyenélőnek ne mondták volna; s bár a sógora kicsalta tőle az örökségét, csak éppen levest adtak neki, hogy éhen ne haljon.

Az arcza fakó volt: a két szeme csilaga ugy fehérlött, mint az ostya. Közömbösen velle a szitkokat, összehuzta magát, hogy az ember azt gondolta volna, nem is érez semmit. Nem is ismert szidáson kívül mást. Az anyja mindig durvábban bánt vele, mint a testvéreivel és sohasem szerette: falun kártekonynak tartják azt, a minek hasznát nem lehet venni és a paraszt szeretné minden nyomoréknak kitekerni a nyakát.

Amint a világtalan megette levesét, felállt és nyáron kútt az ajtó elé, télen meg a kályhazugba, aztán ott maradt estig. Moccnás nélkül ült egész délután, csak a pillái reszkettek meg néha idegesen, mikor lezárta a kiuadt szeméit. Volt-e lelke, esze, teljes öntudata? Ezt sohasem kérdezte senki.

Igy folyt az élete egy pár esztendőn át. De lelki tompultsága és teljes hasznavehetetlensége végre is elkészerítettek rokonait s a vakság verte fiú csakhamar guny tárgyává lett, valami olyan torz-vertenuvá, kinek feje fölött vibogva öntötte ki durva környezete a veleszületett aljasságot és barbár jókedvet. Minden otromba tréfát megcsináltak vele, a mi csak egy vakkal lehetséges. S hogy megvegyék a bőrén az étel árát, a rokonai valóságosan mutogattak, a szomszédok előtt követtek el vele csufoló tréfákat.

Erre a mulatságra összesereglett a szomszédságból minden paraszt: szájról-szájra járt az esetlen tréfák híre s a majorság udvara minden este tömve volt kíváncsiakkal. Behozták a vaknak egy tányéron az ételt, aztán egy kutyát, vagy egy macskát tettek az asztalra.

Az állat hamar észrevette a vak fiú tökéletlenségét, lassan az ételhez lopózott s szép csendben nagyokat nyelt belőle, míg a csamcsogása el nem árulta.

A szegény világtalan akkor tétován kezdett hadonázni a kanálával, de az ételben nem tudott kárt tenni.

Hangos röhögés, dobogás, kiabálás követte a vak fiú bizonytalan mozdulatait, a nézősereg ujjongva tolakodott az asztal körül, míg a megtreffált fiú balkezevel védő eg fogta körül tányérját s úgy evett.

Aztán ócska dugaszt, forgácsot, száraz faleveleket, sőt alocsalmát is szórtak az ételbe. Vegezetül pedig, mikor megunták a tréfát, a sógora feldühödvé azon, hogy neki kell tartani, rárohant és verni kezdte. Akkor meg azon nevettek, hogy milyen ügyetlen mozdulatokkal iparkodik elhárítani az ütéseket.

Kitaláltak egy új játékot vele, a »nyaklevesest«. Béresgyerekek, szolgálók egymásután estek neki és pofozták. A vak fiú pillai ilyenkor valósággal vonaglottak s a szegény előrenyujt ott karokkal sietett el helyéről, hogy senki hozzá ne érhesse.

Végre koldulásra kényszerítették. Vásárnapján kiállították az utcasarokra s a mint lépéseket, vagy kocszörgést hallott, le kellett vennie a kalapját és alamizsnáért könyörögnie.

A falusi nép fősvény: sokszor betek elmultak, hogy egy krajczárt sém hozott haza. Sógorának gyűlölete a végtelenségig, az irgalmatlanság fokozódott. S ez lett a világtalan fiú halála.

Egyszer télen, mikor gyilkos hideg volt s a földet vastagon borította a hó, sógora ki vezette kora reggel egy távoli országra, hogy ott kolduljon. Ott hagyta s mikor leszállt az este, azt mondta az embereknek, hogy nem találta rá.

— Ezért ugyan — szölt — nem érdekes aggságoskodni. Valaki bizonyosan magával vitte, mert látta, hogy fazik. Ez ugyan el nem pusztul! — Majd megjön holnap a levesre.

De nem jött meg. Órák hosszat állt az országúton és varakozott. Aztán, mikor érezte, hogy meg kell fagnia, vaktában elindult. A hófúvásban nem ismerte meg az országutat s elhazavott gödrökön bukdaesolt át. Felkapaszkodott es házat keresett.

De a jeges hó hidege mindjobban átjárta s mikor csenevész lábai nem bírták már a menést, leült egy szántóföld szélén és sohasem kelt fel többé.

A hó fehér pihéi lassankint egészen elborították. Megmerevedett tagjai eltűntek a sűrűsödő hóréteg aatt, mely egyre bullott s rövid időn nem mutatta semmi jel, hogy hol fekszik a teste.

A rokonai szinből keresték, nyolcz napig kutattak utána. Még sirtak is. — De abban az esztendőben erős volt a tél, későn engedett fel a föld fagyja. Nem találták a nyomát sem.

Ez szer vasárnap misére menő parasztnok nagy sereg hollót láttak keringeni a levegőben. A holló-csapat mint a fehérszakadás csapott le egy helyre, majd megint fölrajzott s keringett a levegőben.

Egy hetet azután is ott szállongtak az undok madarak, Rajzásuk elsőtétítette az eget, olyan tömegben szálltak fel s alá, mintha a világ minden tájáról sereglettek volna ide; hangos kárógással csaptak le a csillámló hóra makacsul egy helyen dulták fel a havat s fekete testük kísértetiesen tarkított a szűzféhr leplen.

Egy fiú odaszaladt, hogy megnézze, mit keresnek a madarak — A világtalan koldus holttestét látta meg, a melyet már egészen széttéptek és féig fellaktak a hollók. — Fehér szemgolyóit kivágták a falánk rablómadarak...

S valahányszor az első verőfényes napok örömet érzem, felmerül lelkemben a sötét emlékezet, a bánatos gondolat, — erre a világtól kitaszított nyomoréokra, a kinek a halála megváltás volt mindenkire, a ki csak ismerte.

KÖZGAZDASÁG.

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. Nov. 8. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgr. sulyban) — kr. Közép p. 300—400 kgr. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialal közép (páronként 251—320 kgr. 43—44 kr. Fialal könnyű páronként 250 kgr. sulyban 43 $\frac{1}{2}$ —44 krig. Szerbiai: Nehéz p. 260 kgr. sulyban 41 $\frac{1}{2}$ —42 krig.

Sertés létszám: 1899. évi nov. hó 6. napján volt készlet 34539 darab, nov. 7. felhajtott 432 drb, 1899 nov. 7-en elszállított 709 db. 8-ára maradt 34.292 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanyha.

Budapesti gabonatözsde.

Nov. 8.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z s a	k i l ó s	Á r 100 k g .		k i l ó s	100 k i l o g r a m m á r a	
		frtól	frtíg		frtól	frtíg
Bánsági	6	76	7.90—8.—	80	08.25—08.30	
"	"	77	8.—08.10	81	08.25—08.90	
"	"	78	08.15—08.25	82	—	
Tiszavidéki	6	79	08.20—08.35	—	08.25—08.60	
"	"	76	7.90—7.90	80	08.25—0.895	
"	"	77	8.00—8.00	81	—	
Postvidéki	6	78	08.15—08.15	82	08.25—08.70	
"	"	79	08.20—08.25	—	—	75
"	"	79	7.85—7.85	80	08.20—	
Fehérmegyei	"	76	7.95—7.95	81	08.20—00.80	
"	"	78	8.10—8.10	82	8.20—	
"	"	79	08.15—08.20	—	8.20—	
Bácskai	6	76	7.90—07.85	80	00.—	
"	"	77	7.95—7.95	81	00.00—00.—	
"	"	78	8.10—08.10	82	—	00.—
Északmag	"	79	8.15—08.20	—	—	
"	"	75	8.05—8.10	80	—	
"	"	79	8.20—8.20	81	—	

	Min. hekt.-ben	Arklógram	
Rizs elsőrendű	uj	70—72	6.35 6.45
" másodrendű	"	—	6.20 6.30
Árpa takarmánynak	"	60—62	5.90 6.10
" égetni való	"	62—64	5.65 5.90
" serfőzdei	"	64—66	6.60 7.—
Zab	—	39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	—	uj	5.10 5.30
" más nemű	—	"	0.00 0.—
Repce bánsági	—	—	11.60 12.10
Köles	—	—	5.30 5.60

Az alföldi transzverzális ut. Hegedős Sándor kereskedelemügyi miniszter az alföldi transzverzális utnak november 12-én Félégyházán leendő megnyitására meghívta Lukács Béla volt kereskedelemügyi minisztert is, mint a ki alatt ezt a nagyszabású műt építését elhatározták és fogantatba is vették. Lukács Béla a meghívás folytán az ünnepen részt is fog venni.

Ázsiai buza Európában. Az a látszólag nagyon távol fekvő veszedelem, hogy tudniillik ázsiai Törökország buzatermesztésével verseny társként fog fellépni az európai piacokon, kezd megvalósuláshoz közeledni. Mezopotamiáról és arról van szó, hogy az anatóliai vasut megbosszabítása folytán ezek a régen híres buzat rmű vidékek az intenzív buzatermesztésnek megnyitassanak. A terület olyan nagy, hogy öt millió új települt is el fog birtani. A szállítás költség Európáig nem sok s a mi talán a legnagyobb baj, az aratás áprilisban történik, ugy, hogy az ázsiai buza éppen a mi aratásunk előtt fogja lenyomni az árakat. Mindehhez csak két, Bagdadba és Basraa vezető vasutak kiépítése szükséges. Erre nézve a Deutsche Bank és a Banque Ottomane júliusban ajánlatot is tett és csak azt kívánták, hogy a szuitán a már kifejlett vonalok kamatbiztosítékáért bat evig előre garanciát vállaljon 58 millió marka er jéig. Az oroszok fellépése a perzsa öbölben ökvellen siettetni fogja a szultán beleegyezését, mert a tervezett vonalának katonai fontossága igen nagy Törökországra nézve.

Kamarai közlemények.

A m. kir. államvasutak üzletvezeősége Kolozsvárt, a bihar püspöki kavicsbányájában az 1900 évben végrehajtandó kavics-termelés, ko-siba rakás, kavicsréteg lefedés és ezek-kel kapcsolatos ösezes munkák biztosítására f. hó 15-iki lejáratl nyilvános árlejtést tart.

A felsőbányai m. kir. bányaves kohóhivatal 9000 kgr. amerikai petróleumot akar beszerezni, ha azonban hazai de hasonló minőségű gyártmány ajánlatik, az előnyben fog részesülni. Továbbá kívántatik: 3000 kg. parafinzir. 6000 kg. gépolaj. 520 kg. pamutfonal, 1000 meter ponyvavászon, 1060 db. sodrony szeg. 500,000 db. zsindelyszeg. Az ajánlatok e hó 16-ig beadandók.

A m. kir. akna sugatagi sóbányahivatal a részére szükséges tűzifának az erdőből való befuvarozására f. hó 16-iki lejáratl a pályázók részére nyilvános árlejtést tart.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1900 január 1-től egy esetleg 3 éven szü-
seglendő pirszén szállításának biztosítás czél-
járól. f. hó 18-iki lejárattal nyilvános ár
lejtést tart.

KOSMIN
száj- és fogviz.

Aki egyszer hasz-
nálja, mindenkorra
ennél marad.

Aki a **KOSMINT**
még nem használta,
tegyen egy próbát,
mert föltétlenül a
legjobb száznak és
fognak egyaránt.

Egy palack, mely sokáig eltart, 1 frt, kapható
gyógyszertárakban, jobb drogua- és illatszertárakban,
Vezérképviselőség: E. Skriwan Bécs, IX. Müllner-
gasse 3. — Nagybani raktár Budapesten, Török
Józsefnél.

CSARNOK.

Miről regél a malom ?

Regény.

Sudermannról. (25.)

(Folytatás.)

Hallgatva ülnek. Előttük a zsilip felka-
varja, felhőzsa a vizet. A hab ezüst hidat
kepez a viz színén és a hullámok megtörnek
a nő lábán. Időnként a lágy éji szél gyenge
zenehangokat hoz hozzájuk.

Hirtelen meghorpad Trude egész tes-
tében.

— Mi bajod ?

— Fázom !

— Vedd ki a lábaidat a vizből !

Trude megteszi, kiveszi zsebéből a finom
batiszt kendőt, a melyet magával hozott a
bárra.

— Ezzel nem sokra mégy, — mondja
János. — Remegő kézzel buzza ki saját dur-
va keszkenőjét.

— Hadd, hogy én töröljem le.

Némán, félénk tekintettel hagyja rá,
tegye ! És mikor János kezében érzi azt a
hűs lábat, fel, hogy el veszi az esztét, örülés
fogja el, lehajol s lázasan izzó homlokát rá-
nyomja a nő lábára.

— Mit csinálsz ? — kiált az asszony.

János felemelkedik. Ittasultan néznek
egymás szemébe — azután vad sikolyban
törnek ki és — egymás karjaiban fek-
szenek.

Forró csókokban tapad egymásra a két
ajk. Trude nevet, majd megint sir, két kezé-
be veszi János fejét, simogatja a haját, rá
simitja arcát az ő arczára, csókokkal halmoz-
za el a homlokát, a két szemét —

— Oh te, te ! Istepem, de nagyon sze-
retlek !

— Enyém vagy ?

— Igen, igen !

— Mindég fogsz szeretni ?

— Mindég, mindég, És nem fogsz te ...

te ... máskor úgy magamra hagyni, mint
ma, — hogy Márton ...

S így ölelik egymást. Elnémulnak. Mily

némaság az ! A nagydoo mély hangja átdöng
a távolból. A víz sutlog.

Két halotthalvány arcz mered egymásra.
És most felsikolt az asszony.

— Istenem ! Istenem ! — kiáltása b-
fújja az éji tájat,

János hangos zokogásba törve ki. Kezei-
be rejti arcát. Száraz, könnytelen sirás resz-
kelteti testét. Szemei előtt lobbot vet és
most véres láng lobog, mely mintha tűzbe
akarna borítani az egész világot. Egyszerre
világos előtte minden. A mi azon a János
éjszakáján feltámadt benne, a mi azon az
estén, mikor Trude éneklés közben sirva
összeesett, átvezik az agyán, hogy rögtön
megint vege legyen, az most mint egy égő
nap korong kelt fel előtte.

Minden láng gyűlöletről beszél, minden
lobbanás az irigység kinját oltja lelkebe,
minden sugár szívébe a rettegést és öntudatot
ássa.

Trude levetette magát arccal a földre
és sir sir keservesen.

Lehajtott fejei nézi János azt a gyöngé
teremtést, a ki fájdalomtól megtörve fekszik
előtte.

— Gyere haza ! Mondja éreztelen han-
gon János.

A nő felemeli fejét s karját neki tá-
masztja a földnek; János segíteni akar s akkor
felkiált :

— Ne érj hozzám !

Kétszer-háromszor próbál felállani, de
mindig összeesik. Ekkor néman felemeli karját
és felsegítetteti magát. Hallgatagon kíséri János
a támolgyót a malom udvarára. Az asszony
könnyei kiapadtak. A kétségbeesés merevsége
halottápadt arcán fekszik. Elfordítja arcát
s gépiesen lépked szeretője mellett.

A tornácz küszöbén kiragadja — ke-
zét János karjából s minden erejét össza-
szedve, fut tőle az házajtóba. Alakját elfedi a
levélfal setétje.

Ehalóan hallja János Trude lépéseit a
folyosón — hallja, mint fordul a kulcs az aj-
tó zárában — az ablakon át a hold fényre
setét sárga lámpa fény esik.

— Az Istenért ! Milyen asszonyosság ! —
hallik ki az ijed eseléd hangja. Azután be-
csapódik az ajtó.

Soká áll még ott János. nézi az ajtót,
a merre ő eltűnt. A borzongás mely hatge-
rinezén keresztül fut, felébreszti. Lélek nél-
kül lopózik szerte a hold fényes udvaron,
megsimogatja a kutyákat, melyek barátságó-
san szükolnek lánczaik között, néma pillantást
vet a p.h nő malomkerékre, melynek lapát-
jai alatt, mint eiy villogó ktygő siklik el
zajtajanul a viz.

Egy fájó ösztön elüzi onnét, A malom
udvar talaja ég labai alatt.

Vissza megy a mezőn át a zsiliphez,
ugyanoda, a hol együtt ültek. A fűvön hever
a két selyemcipő és nem messze attól a
hosszu finom harizsnya. Tehát fel lába me-
zitelen volt úgy ment haza, bizonynyal maga
sem tud arról.

Harsány nevetésben tör ki, felveszi a
két tárgyat és jó mélyen behajítja a fo-
lyóba.

És most hova ? A malom udvar kapui
örökre zárva vannak előtte. Hová most hová ?
Lehaveredjen talán egy szena boglya tövé-
be ? Aludni úgy sem fog ! Megáll ! Van egy
vigátsaság — ezelőtt undorodott tőlük, de
most — most épp kapóra jönnek ...

Mikor Felshammer Márton bajnali két
óra tájon megszabadult ivó pajtásitól s a
egboldogabb hangulatban most az ünnepi
sátrak közt, a hol a felkelő nap élesen kék
fénye honolt egy esomó illas legény jön vele
szembe, a kik trágár dalokat énekelve men-
tek a sátrak között.

Elöl ment Garmann a lakatos, a ki éjen-
te vadórzással foglalkozik, utána jött azután
egy nagy tömeg naplopó,

Márton ki akarja őket küldeni, s oda-
lép hozzájuk. Meglermedve állott meg, hir-
telen kezeit leejti, a legények között vad te-
kintettel, részegen dühöngve meglátja öccsét.
Jánost.

— János ! — kiáltja megrettenve.

Az összeretten, — piros arca fakó-
szint őt, szeméből hunyász tűz lövel, remeg,
két kezét felemelve, 3—4 lépést tátorodik
hátra.

Folyt. köv.

Alkalmi bevásárlás!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közön-
séget, hogy a

Besenczky Kálmán-féle

nőidivat, vászon és rövid-áru üzletet

megvettem és a mai naptól a **gyári árnál**
is olcsóbban árusítom el.

Tisztelettel

Kiss Lajos.

Alkalmi bevásárlás!

Alkalmi bevásárlás!

Alkalmi bevásárlás!

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem-
45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos
kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 kü-
lönöző fajta és 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból Privát-fogyasz-
tónak postabér-, vámentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

Selyem-damasztok 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyárainból

Arany- és ezüstáru-gyár
és verde-intézet.

RUBIN A. és FIA

BUDAPEST.

Gyár:

VIII., Német-utca 9.

Telefon 56-60.

Iroda és elárnyítás:

VIII., Eszterházy-utca 20.

Telefon 57-92.

Saját készítményű

sima és mintázott evőkészletek, tálczák, kenyérfoszlók, gyümölcstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydíjak, koszorúk, érmek, mindenemű egyházi tárgyak stb. mindennemű kivételben.

Nagybani árak.

Javítások és újjáalakítások saját költségen eszközöltnék.

Szabadalmazott drótüveg

legjobb anyag felső világításra, padlózat és gyárablaknak, különböző erősségekben 1.75 quadratméter nagyságig.

Különös előnyök - Legnagyobb törési biztonság, átütés és áttörés ellen, az unott drótrostély eszik, tűzbiztonsága a legmagasabb fokig, esetleges törésnél sűrűn maradása, mivel a drótszöveg az üveget erősen együttartja, igen világos átlátszó, ezelőtt sohasem látott világító hatás. Sok állami és magán épületknél nagy mérvben legjobb hatással használatban. Számos bizonyítvány, prospectus és minta szolgálatra.

Üvegöntvény-padozatlemez járható felsővilágítással

átjárók, földalatti folyosók vagy vasuti alagutak megvilágítására, határozott mennyiségben, sima vagy mintázott felületekben, fehér, félféher (Kb. 30%) al olcsóbb, mint a rendes nyers üvegöntvény) és színes, drótfonat vagy anélkül.

Üveg téglák és üveg gerincz-téglák

különböző nagyság és alakban.

Actien-Gesellschaft f. Glasindustrie
vorm. Friedr. Siemens.

Neusattl bei Elbogen (Böhmen.)

Más készítmények: minden faj üvegekben Üveg-zárak. Belgia és német faj táblaüveg. Üveg öntvény és formázott üveg. (Szabad. üvegbetű.)

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon diszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kiprobált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

hatásos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, a mennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb 2 korona 40 fillér.

Főraktarak Budapesten: Török József ur gyógyszerárában, Király-utca 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerárában, Váci-körút 17. szám. — Ugyazintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában, valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Ügyezintén Debreczenben: Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla, Mihalovits I. gyógyszerészeknél.

Szőnyegek,
Linoleum, viasszos vásznak,
Butorszövetek,
Gyapju és csipke függönyök,
Ágy és asztalterítők,
Flanel takarók,
nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégénél
Debreczen.

Megbízható férfiruha szöveteket

minden kivételben ajánl

jutányos árban

a Kastner és Öhler cég
posztóosztálya

GRÁ CZ.

Különlegesség: Stíriai lóden.

Minták ingyen. — Magyar levelezés.

Boros Testvérek

női divat áruháza DEBRECZEN, Kossuth-u. 6. sz.

Olesó
alkal-
mas
aján-
dék
tár-
gyak.

Raktárunk feleslegét: Finom női ruha-
kelme maradékok árait
felére szállítottuk le.

— Selymek, Bársonyok, —
Velezek, Kendők, Echarpok, Harisnyák,
Keztyük
leszállított árakban. — Nagy választék.

Női kézimunkák és kellékek.

Olesó
alkal-
mas
aján-
dék
tár-
gyak.

Felülmulhatlan olcsóságok.

Melyik a legjobb szépítőszert?

MOLLITERGIN,

Hatása meglepően gyors.

mely **puhává, fehérré, üdévé**
teszi az **arcz és kéz bőrét**, nem
zsíroz és teljesen ártalmatlan.

Kapható: **MIHALOVITS I.**

Egy üveg ára 1 korona.

a »Kigyó«-hoz címzett
gyógyszertárában
DEBRECZENBEN.